

Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság
2.Bf.32/2017/7. szám

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság Budapesten, a 2017. év március hó 23. napján megtartott nyilvános ülésen meghozta a következő

í t é l e t e t :

Az emberölés bűntettének kísérlete miatt vádlott ellen indult büntetőügyben a Fővárosi Törvényszék 2016. év november hó 23. napján kelt 11.B.1484/2014/81. számú ítéletét megváltoztatja.

A vádlott terhére rótt bűncselekményt emberölés büntette (Btk.160.§ (1) bekezdés) kísérletének minősíti.

A vádlottal szemben kiszabott szabadságvesztés tartamát 5 (öt) évre, a közügyektől eltiltás mellékbüntetés tartamát 5 (öt) évre súlyosítja.

A vádlott helyesen legkorábban a szabadságvesztés büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra.

A vádlott helyesen 2012. december 27. napjától 2013. április 29. napjáig, majd 2016. június 26. napjától 2016. november 23. napjáig volt előzetes fogvatartásban.

Az elsőfokú eljárásban helyesen 478.783,- (négy százhetvennyolcezer-hétszáznyolcvanhárom) Ft bűnügyi költség merült fel.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

A másodfokú eljárás során felmerült 12.700,- Ft bűnügyi költséget a vádlott köteles az államnak megfizetni.

Az ítélet ellen további fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s :

A Fővárosi Törvényszék 2016. év november hó 23. napján kihirdetett 11.B.1484/2014/81. számú ítéletével a vádlott bűnösségét testi sértés bűntettében (Btk. 164. § (1), (8) bekezdés I. fordulat) állapította meg és ezért öt 3 év 6 hónap börtönben végrehajtandó szabadságvesztésre és 4 év közügyektől eltiltásra ítélte. Rendelkezett a feltételes szabadságra bocsátás időpontjáról, az előzetes fogvatartásban töltött idő beszámításáról, továbbá a bűnügyi költség viseléséről is.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az ügyész a vádlott terhére emberölés büntette kísérleteként való minősítés, valamint hosszabb tartamú szabadságvesztés és közügyektől eltiltás kiszabása érdekében; míg a vádlott és védője enyhítés céljából jelentettek be fellebbezést.

A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség BF.609/2016/3. számú átiratával az ügyészi fellebbezést fenntartotta, a védelmi fellebbezéseket pedig alaptalannak tartotta.

Álláspontja szerint a törvényszék által mérlegelés útján megállapított tényállás megalapozott, az elsőfokú bíróság a bizonyítékok értékelésével kapcsolatos indokolási kötelezettségnek is eleget tett. A történeti tényállásban a sérülések keletkezésére nézve azonban elírás szerepel, a mellkas első harmada helyett az igazságügyi orvos szakértői megállapítás szerint, a szóban forgó sérülés az alsó harmadában érte a sértettet. Ezen túlmenően a fellebbviteli főügyészség az ítélet személyi részében is kiegészítésre szorulónak tartotta a tényállást azon elkövetési idők feltüntetésével, amelyek a vádlott esetében a büntetőeljárás hatálya alatti elkövetést alapozzák meg. Az ügyészség érvelése szerint, a megállapított tényállás alapján a törvényszék okszerűen következtetett a vádlott bűnösségére, tévedett azonban a jogi minősítés meghatározásakor, és a büntetés kiszabásakor is. A fellebbviteli főügyészség szerint az eset összes körülményéből, így a szűrésok számából, az alkalmazott erő mértékéből, a sértett testtájékokból, az elkövetéshez használt eszközökből, a végrehajtás direkt szűrő módjából, a végrehajtáskor tett kijelentésből és a cselekmény utáni magatartásból, alappal vonható le a vádlotti tudattartalomra az a következtetés, hogy a felesége halálát, ha nem is kívánta, de a halálos eredmény lehetőségének bekövetkezésébe belenyugodva cselekedett. Mindezekre tekintettel a vádlott terhére rótt cselekmény életelleni bűncselekmény kísérleteként minősítendő. A súlyosabb minősítésre figyelemmel a bűnösségi körülmények, tényleges súlyúknak megfelelő értékelése alapján a kiszabott büntetés súlyosítása szükséges. Mindezekre figyelemmel a Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség indítványozta, hogy a Fővárosi Ítéltábla a Fővárosi Törvényszék ítéletét változtassa meg, a vádlott terhén testi sértésként értékelt cselekményt emberölés büntette kísérletének minősítse, és a vele szemben kiszabott szabadságvesztés, valamint a közügyektől eltiltás tartamát emelje fel, egyebekben az elsőfokú ítéletet hagyja helyben.

Az ügyész a másodfokú bíróság előtt a nyilvános ülésen az írásbeli indítványában foglaltakat változatlan tartalommal fenntartotta. Hivatkozott arra, hogy a vádlott az eljárás során többféle, egymásnak ellentmondó vallomást tett, a bűnösségét alapvetően tagadta, azonban a nyomozási bíró előtt tett nyilatkozatában beismerte, hogy a feleségét megszúrta. Később sem vitatta, hogy a sértettnek sérülései keletkeztek, csak azt próbálta kétségessé tenni, hogy azok tőle származtak.

A másodfokú nyilvános ülésen a védő a védenca nyilatkozatára figyelemmel, a korábban bejelentett fellebbezésének irányát megváltoztatva, azt már nem kizárólag enyhítés, hanem felmentés céljából is fenntartotta. Utalt arra, hogy az elsőfokú bíróság előtti perbeszédében foglaltakat nem kívánja megismételni, az abban foglaltakat irányadónak tekinti. Kérte, hogy a másodfokú bíróság ne adjon helyt a fellebbviteli főügyészség indítványának, a vádlott cselekményét ne minősítse életelleni bűncselekmény kísérleteként és a büntetés súlyosítására se kerüljön sor. Előadta, hogy a büntetés esetleges enyhítése körében figyelembe veendő a vádlott idős kora, továbbá az, hogy a büntetés-végrehajtási intézetben a vérnyomás problémák miatt az egyik szemére megvakult. Hivatkozott arra is, hogy a közvetlen életveszély nem lehet súlyosító tényező, csupán a közvetett életveszély lehetett volna enyhítő körülmény.

A vádlott az utolsó szó jogán a másodfokú bíróság előtt kijelentette, hogy nem ivott, nem gyógyszerezett, egyszer sem mondott olyat, hogy megszúrta volna a sértettet, mindig ügyvéd nélkül hallgatták ki, a büntetés enyhítését kérte.

A kétirányú fellebbezések közül az ügyész súlyosabb minősítésre és a büntetés súlyosítására irányuló fellebbezése alapos az alábbiak szerint.

A Fővárosi Ítéltábla az ügyészi és a védelmi perorvoslatok folytán bírálta felül a Be. 348. § (1) bekezdése alapján a Fővárosi Törvényszék ítéletét és az azt megelőző elsőfokú bírósági eljárást.

Ennek során megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a perrendi szabályok megtartásával folytatta le a bizonyítási eljárást. A Fővárosi Törvényszék törvényesen járt el, amikor az Alkotmánybíróság 8/2013.(III. 01.) számú határozatában foglaltakra is figyelemmel a vádlott nyomozóhatóság előtt tett - a védő megfelelő időben történő értesítése és jelenléte nélkül felvett - gyanúsított kihallgatási jegyzőkönyveit nem tette a tárgyalás anyagává és azokat bizonyítékként nem értékelte. Helyesen utalt arra a törvényszék, hogy bár a gyanúsított nyomozás során történő kihallgatásakor a védő jelenléte nem kötelező, de az alkotmányos követelménynek megfelelően a védői értesítésre olyan időben kell sort keríteni, amikor a védőnek a megjelenése, az eljárási cselekményen való részvételére objektíve lehetősége lehet. Ez a nyomozati iratok 353. oldalán található iratok tanúsága szerint nem volt lehetséges, a 23 óra 12 perckor történő fax értesítés alapján, a 23 óra 20 perckor történő gyanúsított kihallgatáson a védő megjelenése objektíve is kizárt volt.

Az elsőfokú bíróság akkor is törvényesen járt el, amikor a terhelt nyomozási bíró előtt elhangzott, perrendszerűen felvett kihallgatásának jegyzőkönyvét (nyomozati irat 333. oldaltól) a tárgyalás anyagává tette és bizonyítékként értékelte. Ez utóbbi vallomása döntő jelentőséggel bírt, mivel ebben a terhelt, az akkor még megalapozott gyanú tárgyát képező, később vád tárgyává tett bűncselekmény elkövetését beismerte.

A Fővárosi Törvényszék ügyfelderítési kötelezettségének teljességgel eleget tett. A beszerzett bizonyítékokat logikusan értékelte, mérlegelte. Törvényesen járt el, amikor az ítéleti tényállást a vádlott nyomozási bíró előtt tett beismerő vallomására a sértett tanú kórházban előadott, közvetlenül az eseményeket követő nyomozati szakban tett tanúvallomására, a tanú nyomozati nyilatkozataira, az egyéb tanú vallomásokra, az igazságügyi orvos szakértői véleményre és az okirati bizonyítékokra alapítottan. Helyesen döntött amellet, hogy a vádlott - egybevágó, terhelő bizonyítékokkal ellentétes - önellentmondó védekezéseit elvetette és nem alapított tényállást a sértett tanú tárgyaláson megváltoztatott, az aggálytalan bizonyítási anyaggal szembemenő vallomásaira sem. Az elsőfokú bíróság a bizonyítékok értékelése körében részletesen számot adott arról, hogy miért a sértett tanú nyomozás során tett, a vádlottat terhelő nyilatkozatait fogadta el. A sértett tanú a sérelmére elkövetett bűncselekmény elkövetését közvetlenül követően úgy nyilatkozott, hogy nem kíván a mentesség jogával élni és a cselekmény elkövetését egyértelműen a férjéhez kötötte. Később a tárgyaláson előadott nyilatkozata szerint, alkalmi férfi ismerőse felesége jelent meg váratlanul 2012. év december hó 26. napján az ő lakásán, ennek a nőnek a nevét nem ismerte, csak azt tudta, hogy egyszer őt megszúrta. A sértett tanú megváltoztatott vallomását semmilyen más bizonyíték nem támasztotta alá, míg a korábbi, férjét terhelő nyilatkozatát megerősítette a terhelt nyomozási bíró előtt tett beismerő nyilatkozata, valamint a közös gyermekük nyomozás során tett, apjára terhelő vallomása is.

Mindezek alapján rögzíthető, hogy az elsőfokú bíróság helyes mérlegelési elveket alkalmazva, a logika szabályainak megfelelően és törvényesen megindokolva alapította az ítéleti tényállást a vádlottat terhelő bizonyítékokra.

A Fővárosi Ítéltábla álláspontja szerint a Fővárosi Törvényszék által helyes mérlegelés útján megállapított tényállás túlnyomórészt megalapozott, az az alábbi kiegészítésekkel és helyesbítésekkel irányadó volt a felülbírálat során.

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást a Be. 352. § (1) bekezdés a) pontja alapján, az iratok tartalmára figyelemmel, az alábbiakkal egészíti ki, illetve helyesbíti.

- az elsőfokú ítélet 3. oldalának 1. pontja azzal egészítendő ki, hogy az elkövetési idő 2010. év december hó 19.; a 2. pontban írt bűncselekmény elkövetési ideje 2011. év január hó 7; a 3. pontban leírt bűncselekmények elkövetési ideje 2007. év április hó 9, 2011. év július hó 9. és 2011. év május hó 12.
- az elsőfokú ítélet 4. oldal első bekezdés 5. sora azzal egészítendő ki, hogy a vádlott a sértettet öt alkalommal oly módon szúrta meg, hogy a sértett a sérülések elszenvedésekor a vádlotthoz viszonyítva háttal helyezkedett el (nyomozati irat 303. oldal szakértői vélemény alapján, továbbá nyomozati irat 169. oldal Kórlap alapján)
- az elsőfokú ítélet 4. oldal harmadik bekezdés 3. sora azzal helyesbítendő, hogy a mellkas bal oldalán helyesen az alsó harmadban, a középső hónaljvonalban keletkezett 1 rb. szúrt sérülés a sértetten (nyomozati irat 302. oldal igazságügyi orvos szakértői vélemény alapján)
- az elsőfokú ítélet 4. oldal negyedik bekezdése akként pontosítandó, hogy a mellkas bal oldalán keletkezett három rendbeli sérülés egyenként és összességükben is közvetlen életveszélyes sérülésnek minősültek, mivel a bal mellüregbe hatoltak, bordaközi verőérsérülést, bal mellüri vérgyülemet okoztak, amely miatt sürgősséggel műtéti beavatkozás, shocktalanítás és vérátömlesztés vált szükségessé (nyomozati iratok 303. oldal orvos szakértői vélemény alapján).

A fenti kiegészítésekkel és helyesbítésekkel teljes körűen megalapozottá vált ítéleti tényállás a másodfokú eljárásban - a Be. 351. § (1) és a Be. 352. § (2) bekezdésére is figyelemmel - irányadó volt.

A Fővárosi Törvényszék okszerűen következtetett a vádlott bűnösségére a terhére rótt cselekmény tekintetében.

Az elsőfokú bíróság tévedett azonban a cselekmény jogi minősítése során az alábbiak szerint. Nem az anyagi jogi rendelkezéseknek megfelelően döntött, amikor a vádlott által kifejtett magatartást, testi épség elleni bűncselekménynek és nem életelleni bűncselekmény kísérletének minősítette.

Az irányadó tényállás szerint a vádlott a sértettet öt ízben oly módon szúrta hátba, hogy ezzel három esetben a sértett mellkasának háti felszínének baloldalán olyan sérülést okozott, amely a mellüregbe hatoló szúrás folytán mellüri vérgyülemet, bordaközi verőérsérülést és ezzel közvetlen életveszélyes állapotot idézett elő. A vádlott a sértett életfontosságú szerveit cselekményes során még 2 rb. a hát jobb oldalára leadott szúrással is veszélyeztette, ez utóbbi szúrások azonban nem hatoltak a mellüregbe.

A Legfelsőbb Bíróság korábbi 15. számú Irányelvén alapuló 3/2013. számú Büntető jogegységi határozatban írtak szem előtt tartásával megállapítandó, hogy a vádlott által megvalósított cselekmény nem a sértett testi épsége ellen, hanem élete ellen irányult. Az idézett jogegységi határozat alapján az életveszélyt okozó testi sértést a szándékos emberölés büntetnének kísérletétől az határolja el, hogy a vádlott elkövetéskori, ún. aktuális tudattartalma az élet kioltására irányult-e avagy csupán testi épség elleni bűncselekmény elkövetése állt szándékában. Az elhatárolás alapjául pedig az elkövetés alanyi és tárgyi tényezői szolgálhatnak. Ahogy arra a fellebbviteli főügyészség is helyesen utalt, a 3 rb. baloldali mellüreget megnyitó, közvetlen életveszélyes állapotot előidéző, tehát többszörösen ismételt szúrás, amely élet kioltására alkalmas elkövetési eszközzel valósult meg, még akkor is az élet kioltására irányuló, a Btk. 7. § II. fordulata szerinti eshetőleges szándékra utalt volna, ha a vádlott részéről nem hangzottak volna el az ölési szándékot valószínűsítő kifejezések. Ez

utóbbi az elkövetés összes körülményére tekintettel nem lehetett figyelmen kívül hagyni, továbbá azt sem, hogy a vádlott összesen öt ízben szúrta meg egymás után a sértettet. A vádlott a cselekmény elkövetése után a lakásból elmenekült, a sértettet magatehetetlenül hátrahagyva, ez utóbbi magatartása is az általa kifejtett életelleni támadáshoz kapcsolódó hátrányos következményekbe való belenyugvást, közömbösséget mutatta.

Mindezekre figyelemmel a Fővárosi Ítéltábla a vádlott terhére rótt bűncselekményt a Btk. 160. § (1) bekezdésébe ütköző és aszerint minősülő emberölés büntettének, a Btk. 7. § II. fordulata szerinti eshetőleges szándékkal megvalósított, a Btk. 10. § (1) bekezdése szerinti kísérleteként minősítette.

A 2012. év december hó 26. napjára eső elkövetési időre figyelemmel az elsőfokú bíróság nem mellőzhette volna az anyagi jogi szabályok alkalmazása terén az időbeli hatály kérdésében való állásfoglalást. A Btk. 2. § (1), (2) bekezdésének alkalmazásával kapcsolatban az elsőfokú ítélet, indokolást nem tartalmaz. A Fővárosi Ítéltábla azonban a törvényszékkal azonos következtetésre jutva a Btk. 2. § (2) bekezdése alapján a cselekmény elbírálásakor hatályos Btk. rendelkezéseit alkalmazta a vádlottal szemben, mivel ez utóbbi törvény rendelkezései folytán a vádlott terhére rótt bűncselekmény enyhébben bírálható el.

A másodfokú bíróság által megváltoztatott jogi minősítés szerinti életelleni bűncselekmény büntetési tételkerete úgy az elkövetéskor, mint az elbíráláskor 5-15 évig terjedő szabadságvesztéssel volt fenyegetett, a büntetés végrehajtási fokozata mind a két időszakban börtön volt. Ugyanakkor az elbíráláskor hatályos Btk. 38. § (2) bekezdés a) pontja alapján a feltételes szabadságra bocsátás lehetséges legkorábbi időpontja a büntetés kétharmad részének kitöltését követő nap, míg az elkövetéskor hatályos 1978. évi IV. törvény 47. § (2) bekezdés II. fordulata szerint, ez csupán a háromnegyed rész kitöltését követően vált volna esedékessé. Mindezekre figyelemmel a Kúria 4/2013. (X.14.) BK. véleményét is tekintetbe véve, az ítéltábla az elbíráláskori anyagi jogi rendelkezéseket alkalmazta a vádlottal szemben.

A Fővárosi Törvényszék a büntetés kiszabása során irányadó súlyosító és enyhítő körülményeket részben helyesen sorolta fel, azonban azok nem csupán a minősítés változtatás folytán szorulnak helyesbítésre az alábbiak szerint.

A minősítés megváltozására figyelemmel enyhítő tényező az életelleni cselekmény kísérleti szakban rekedtsége, azonban ennek nyomatékát jelentősen csökkenti, hogy a vádlott által megvalósított bűncselekmény ún. teljes (befejezett) kísérlet és a jogtárgy sértést tekintve közeli kísérletnek minősül. Az elsőfokú bíróság által nem értékelt további súlyosító tényező a nő sérelmére való elkövetés, továbbá az, hogy a vádlott a bűncselekményt korábbi végrehajtásában próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztés próbaidejének lejártát követően (2012. október hó 21.) nem sokkal valósította meg. Az ítéltábla csupán utal arra, hogy az elsőfokú bíróság által megállapított minősítés esetén a sértett közvetlen életveszélyes állapotba kerülése súlyosító tényezőként az életveszélyt okozó testi sértés körében nem lett volna figyelembe vehető a bírói gyakorlat szerint. A közvetett életveszélyes állapot enyhítő tényező, azonban a közvetlen életveszély okozása súlyosító körülményként nem vehető figyelembe.

Mindezek alapján a másodfokú bíróság a Btk. 79. §-ában meghatározott büntetési célokra figyelemmel a vádlottal szemben kiszabott szabadságvesztés tartamát 5 évre, míg a közügyektől eltiltás, mint a Btk. 33. §. (2) bekezdése szerinti mellékbüntetés tartamát szintén 5 évre súlyosította.

A Btk. 38. § (1) és (2) bekezdés a) pontjának törvényi szóhasználatára alapján a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontjának meghatározása pontosításra szorult.

Az ítélet egyéb járulékos rendelkezései törvényesek, azonban a vádlott előzetes fogvatartására vonatkozó adatok, valamint az elsőfokú eljárásban felmerült bűnügyi költség összege szintén pontosításra szorult.

A Fővárosi Törvényszéknek is rendelkezésére álltak azok az iratok, amelyek alapján a Fővárosi Ítéltábla a vádlott által előzetes fogvatartásban töltött pontos időtartamot a rendelkező részben feltüntette (nyomozati irat 329. oldal, nyomozati irat 503. oldal, elsőfokú iratok 73. és 82. számú iratai).

Az elsőfokú bíróság nyilvánvaló elírás folytán az elsőfokú eljárásban felmerült bűnügyi költség összegét a számmal történő lejegyzés során elírta, ezt az ítéltábla pontosította.

Mindezekre figyelemmel a Fővárosi Ítéltábla a Fővárosi Törvényszék ítéletét a Be. 372. § (1) bekezdése alapján részben megváltoztatta, míg egyebekben a Be. 371. § (1) bekezdése szerint helybenhagyta.

A másodfokú eljárás során felmerült bűnügyi költség viselésére vonatkozó rendelkezés a Be. 381. § (1) bekezdésén alapul.

Budapest, 2017. év március hó 23. napján

Dr. Lassó Gábor sk.
a tanács elnöke

Dr. Ujvári Ákos sk.
előadó bíró

Dr. Fatalin Judit sk.
bíró

A Fővárosi Törvényszék 11.B.1484/2014/81. számú ítélete a Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság 2.Bf.32/2017/7. számú ítéletében írt változtatásokkal 2017. év március hó 23. napján jogerőre emelkedett és végrehajtható.

Budapest, 2017. év március hó 23. napján

Dr. Lassó Gábor sk.
a tanács elnöke

A kiadmány hitelül:

Bradáné Bódi Ilona
tisztviselő